

POLITIE

Lokale Politie

Gemeente Lubbeek, datum 09/02/2024

Aan de gemeenteraad van de gemeente Holsbeek

Onderwerp: **Aanvraag van de korpschef tot het verkrijgen van een principiële toestemming voor het plaatsen en gebruiken van vaste camera's door de politiezone in een niet-besloten plaats;// DPIA**

1. Wettelijke en reglementaire basis voor deze aanvraag

De WPA¹ en haar uitvoeringsbesluiten reguleren de plaatsing en het gebruik van camera's door de politiediensten.

Artikel 25/4, §1, 1° WPA voorziet dat de gemeenteraad voorafgaandelijk haar principiële toestemming moet verlenen om aan de politiediensten toe te laten camera's te plaatsen en te gebruiken in niet-besloten plaatsen, desgevallend beperkt tot de duur van een interventie voor de plaatsen waarvan de politiediensten niet de beheerder zijn.

Art 62 wet op wegverkeer

2. Waar en welk type camera wil de politiezone plaatsen en gebruiken

De korpschef van de lokale politiezone vraagt om op volgende plaatsen de beelden die gegeneerd worden met de vaste camera's in het raam van de trajectcontrole, ook te kunnen aanwenden voor recherchematige doeleinden.

Nr.	Plaats	Aantal en type	Merk	Beeld
1	Holsbeek, Kortrijksbaan	2		Beide rijrichtingen

3. Welk doel wil de politie bereiken?

De politiezone wil deze camera's en de opnames ervan enkel gebruiken in uitvoering van de opdrachten van gerechtelijke politie, zoals bepaald in de WPA en mits de beperkingen die de WPA

¹ Wet 5 augustus 1992 op het Politieambt, BS 22 december 1992.

oplegt. Daarnaast worden deze camera's nu reeds gebruikt voor het verhogen van de verkeersveiligheid zoals omschreven in artikel 62 van de Wegcode.

Voor opdrachten van gerechtelijke politie, gedefinieerd in art. 15 WPA, geldt geen beperking voor het gebruik van de data, gegenereerd door deze camera's.

Aansluitend hierbij, Artikel 62 Wet op wegverkeer

De overheidspersonen die door de Koning worden aangewezen om toezicht te houden op de naleving van deze wet en haar uitvoeringsbesluiten, stellen de overtredingen vast door processen-verbaal die bewijskracht hebben zolang het tegendeel niet is bewezen.

[...]

Wanneer de toestellen bestemd zijn om te worden gebruikt als vaste uitrusting op de openbare weg, in afwezigheid van een bevoegd persoon, worden de plaatsing en de gebruiksomstandigheden bepaald tijdens overleg, georganiseerd door de bevoegde gerechtelijke, politionele en administratieve overheden, waaronder de wegbeheerders. De Koning bepaalt de bijzondere modaliteiten van dit overleg. De plaatsing op de openbare weg van vaste uitrustingen voor onbemande automatisch werkende toestellen, wordt uitgevoerd met instemming van de wegbeheerder.

Om deze doelen te kunnen realiseren wenst de politiezone gebruik te maken van het beheerssysteem van de lokale politie, dat dienst doet als (technische) gegevensbank voor het netwerk.

Dit impliceert volgende modaliteiten om deze gegevensbanken te mogen gebruiken. (art. 44/11/3decies WPA):

- de datum, het tijdstip en de precieze plaats van langsrijden van de nummerplaat,
- de kenmerken van het voertuig dat verbonden is aan deze nummerplaat,
- een foto van de nummerplaat aan de voorkant van het voertuig en in voorkomend geval, aan de achterkant,
- een foto van het voertuig,
- in voorkomend geval, een foto van de bestuurder en van de passagiers,
- de logginggegevens van de verwerkingen.

De verwerking van de beelden van de camera's omvat volgende lokale doelstelling:

Reeds bestaande gelet de aankoop door de gemeente Holsbeek van de camera's inzake trajectcontrole

- het identificeren van overtreders van snelheidsinbreuken (thans reeds bepaald door de gemeente Holsbeek)
- het opstellen van de processen-verbaal hieromtrent en het verzenden van deze processen-verbaal via een flux naar
 - o de sanctionerende ambtenaar van de provincie
 - o het parket van de procureur des Konings

Het aanwenden van de beelden in de M Cube server voor recherchedoelen

- het identificeren van verdachten van gerechtelijke feiten en opstellen van de processen-verbaal hieromtrent

4. Welke zijn de gebruiksmodaliteiten voor het gebruik van deze camera's

Het raadplegen en gebruiken van de data en de beelden van de camera's is enkel mogelijk via een interface die is aangesloten op het beheerssysteem (M Cube). De politieambtenaren zullen de beelden en data enkel gebruiken voor het realiseren van de doelen, hiervoor vermeld onder punt 3.

De raadpleging van de beelden en bijhorende persoonsgegevens zal gebeuren op volgende wijze:

- Via computers die in het politiehuis waarbij vooraf aangeduide medewerkers van de politie (in deze politieambtenaren en leden Calog bevoegd om vaststellingen te verrichten) toegang krijgen tot de geregistreerde data. De korpschef bepaalt aan welke medewerker hij de toegang geeft om via een interface die is aangesloten op het beheerssysteem te raadplegen, waarbij hij rekening dient te houden met de vigerende regelgeving ad hoc.

5. Impact en risicoanalyse op operationeel niveau

5.1. Camera's voor trajectcontrole

5.1.1 Verkeersveiligheid

De inwoners van de gemeente Holsbeek vragen om de snelheid op de gemeentewegen actief te handhaven. De politiezone Lubbeek heeft de wensen van de bevolking en van de lokale politieke autoriteiten hieromtrent opgenomen als een prioriteit in het zonale politieplan. De politiezone zet vandaag al actief in op het handhaven van de snelheidslimieten. Hiertoe wordt gewerkt met bemande controles. Echter, de politiezone dient de inspanningen die ze vandaag levert in de snelheidshandhaving te verdelen over de vier gemeenten van het grondgebied. Daarom werd in het politiecollege de beslissing genomen, op voorstel van de korpschef, om over het grondgebied ook trajectcontroles te plaatsen. Deze hebben het voordeel dat er een duurzame daling van de snelheden kan worden geboekt op een korte termijn. Er wordt verwacht dat het aantal snelheidsovertredingen op de wegen waar een trajectcontrole werd geïnstalleerd, zal dalen van een gemiddelde van 10 % inbreuken, maar 2 %. Aansluitend zullen de gevolgen van eventuele ongevallen sterk gereduceerd worden.

5.1.2 Inbraken

De bewoners van de gemeente worden al decennia geteisterd door diefstallen in gebouwen. Tegelijk is dit hardnekkige criminaliteitsfenomeen al vele jaren een prioriteit voor de bestuurlijke en gerechtelijke overheden. De lokale en federale politie, de gemeentelijke preventiediensten, de gemeentebesturen en de gerechtelijke overheid voeren al geruime tijd actie tegen dit criminaliteitsfenomeen, met matig en wisselend succes.

Onze gemeenten zijn kwetsbaar voor inbraken in woningen, onder meer omwille van hun ligging in de nabijheid van grote steden en de goede mobiliteit van en naar deze steden. Uit onderzoek blijkt dat rondtrekkende dadergroepen een aanzienlijk deel van de woninginbraken voor hun rekening nemen. Deze dadergroepen opereren meestal in een straal van 40 km rond hun woon- of verblijfplaats. Ze houden zich meestal op in de anonimiteit van steden maar ook provinciesteden komen in beeld. Deze dadergroepen verplaatsen zich meestal met een voertuig naar onze gemeenten om er criminaliteit te plegen en vervolgens de vlucht te nemen.

Tegelijk is de gemiddelde levensstandaard van onze inwoners, alsook de tewerkstellingsgraad, relatief hoog in vergelijking met deze van de naburige grote steden. Dit maakt dat veel van onze inwoners een interessant doelwit zijn voor criminelen omdat ze over een zekere rijkdom beschikken.

Daarnaast blijven lokale criminelen ook actief. Ook zij maken gebruik van voertuigen, dikwijls om de gestolen goederen te kunnen vervoeren en om snel de plaats van de inbraak te kunnen verlaten.

Overwegende de aard van de hiervoor vermelde risicofactoren, i.c. de ligging van onze gemeenten in de nabijheid van grote steden, de aanwezigheid van goede en grote verbindingswegen en de welvaart van onze inwoners, mogen we besluiten dat de veiligheidsproblematiek structureel van aard is. Dit

wordt geïllustreerd door de analyses van criminaliteitsstatistieken die werden gemaakt ter voorbereiding van de zonale veiligheidsplannen en dit over verschillende beleidscycli heen.

Moderne technologie zoals de camera is een hulpmiddel voor de politiediensten om enerzijds woninginbraken en andere criminaliteitsvormen te voorkomen en anderzijds de verdachten ervan op te sporen. Deze camera's dienen op strategische plaatsen te worden opgesteld. Hetzelfde toezicht door politiepersoneel is niet realiseerbaar.

Moderne technologie zoals de camera is een hulpmiddel voor de politiediensten om deze geseinde personen en voertuigen op te sporen. Het gebruik van deze camera's verhoogt dus de efficiëntie van de politierecherche en -controle.

Het aankondigen dat er camera's werden geplaatst is een uitgelezen kans om eventuele criminelen op een ander gedacht te brengen als ze weten dat de lokale politie, mits er een inbraak is gepleegd die in tijd en ruimte kan worden gedefinieerd, de beelden van voertuigen en kentekenplaat (het persoonsgegevens) kan opsporen.

Tegelijk zouden onze inwoners een beperkter veiligheidsgevoel kunnen ervaren, omdat net de omliggende gemeenten camera's op het grondgebied hebben geïnstalleerd.

5.2 Subsidiariteit van het gebruik van camera's

Cameratoezicht kan enkel een meerwaarde bieden indien het deel uitmaakt van een breder pakket van maatregelen. Nu reeds tracht de politiezone een gepast antwoord te formuleren op een aantal onveiligheidsproblemen en problemen rond verkeersonveiligheid. Het totaal aan maatregelen zit vervat in het zonaal veiligheidsplan van de PZ dat jaarlijks wordt geëvalueerd en gevalideerd door de zonale veiligheidsraad.

Het gebruik van vaste camera's is een bijkomend hulpmiddel waardoor de politie efficiënter kan worden ingezet. Eenzelfde hoeveelheid controles uitvoeren zonder camera's is immers praktisch en financieel onhaalbaar.

5.3 Proportionaliteit van het gebruik van camera's

De plaatsing en het gebruik van vaste camera's kan fundamenteel bijdragen tot het verhogen van de veiligheid en de leefbaarheid in onze gemeenten. Garanties worden ingebouwd om de privacy van de omwonenden te garanderen (geen inkijk).

Er moet steeds een evenwicht zijn tussen het cameratoezicht en het respect voor de persoonlijke levenssfeer. Er moet dus duidelijk gecommuniceerd worden over de aanwezigheid van camera's. De plaatsing en ingebruikname van de camera's dient te worden voorafgegaan door een uitgebreide informatiecampaagne aan de bevolking. Hiervoor is het wenselijk, bovenop de wettelijk voorziene communicatie, gebruik te maken van de verschillende informatiekanaal waarover de politiezone en de gemeenten beschikken.

De gemeente en ook politie hebben een communicatieplan voorbereid.

- De gemeente staat in voor het plaatsen van de informatieborden conform de wet op de bescherming van persoonsgegevens. Daarnaast wordt het gebruik ook aangekondigd middels het huis aan huisblad van de gemeente
- De politiezone communiceert via sociale media en via de eigen webstek.

6. Impact en risicoanalyse op niveau van de bescherming voor de persoonlijke levenssfeer – gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB)

De verplichting om in bepaalde gevallen van verwerking van persoonsgegevens een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) te maken, vloeit voort uit de sinds 25 mei 2018 van kracht zijnde Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Een GEB evalueert de risico's inzake de rechten en vrijheden van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

Artikel 35 AVG bepaalt dat een GEB minstens de volgende elementen moet bevatten:

- een systematische beschrijving van de beoogde verwerkingen en de verwerkingsdoeleinden, waaronder, in voorkomend geval, de gerechtvaardigde belangen die door de verwerkingsverantwoordelijke worden behartigd;
- een beoordeling van de noodzaak en de evenredigheid van de verwerkingen met betrekking tot de doeleinden;
- een beoordeling van de in lid 1 bedoelde risico's voor de rechten en vrijheden van betrokkenen;
- de beoogde maatregelen om de risico's aan te pakken, waaronder waarborgen, veiligheidsmaatregelen en mechanismen om de bescherming van persoonsgegevens te garanderen en om aan te tonen dat aan deze verordening is voldaan, met inachtneming van de rechten en gerechtvaardigde belangen van de betrokkenen en andere personen in kwestie.

6.1. De verwerkingsverantwoordelijke en de technische gegevensbank en de verwerkingsdoeleinden

De camera's maken beelden van auto's en kentekenplaat. Gelet de gemeente Holsbeek er voor opteerde om enkel langs de achterzijde van een voertuig te controleren, zullen de bestuurder, passagiers en personen die op de openbare weg **niet** met aangezicht in beeld komen. Dit kan uiteraard wel als er een toevallige passant is. Die kan, mits een bestuurder te snel reed, wel in beeld komen. Er kan hierbij worden gedacht aan fietsers en voetgangers. De nummerplaat, de landcode, het type, merk, model en kleur van het voertuig worden automatisch gecapteerd en digitaal opgeslagen naast de plaats en het tijdstip van registratie. Deze data worden bewaard en verwerkt in het beheerssysteem M Cube, dat is gehost in de gebouwen van CIPAL. De politie heeft een exclusief toegangsrecht tot dit systeem. Dit beheerssysteem is een (technische) gegevensbank.

De politie beheert deze gegevensbank.

De politie maakte een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB)² met vermelding van de beoogde verwerkingsdoeleinden, de middelen, de finaliteiten en de wettelijke en reglementaire basis.

De beoogde verwerking en verwerkingsdoeleinden worden geregeld in de WPA wat meteen geldt als wettelijke basis en omkadering voor de verwerkingsmodaliteiten.

6.2. De beoordeling van de noodzaak en de evenredigheid

Om de operationele doelstellingen, vervat onder punt 3 en geargumenteed onder punt 5 van deze aanvraag, te realiseren is het wenselijk de vaste camera's en technologie te implementeren. Hierdoor is het noodzakelijk te werken met een (technische) gegevensbank, zoals voorzien door de WPA, om de persoonsgegevens te registreren en verwerken.

² Gebaseerd op 'Gegevensbeschermingseffectbeoordeling Centraal Beheerssysteem ANPR van de federale politie', versie 08 februari 2018.

De wetgever oordeelde dat deze werkwijze noodzakelijk en evenredig is in verhouding tot het nagestreefde doel, eveneens afgebakend binnen de WPA (zie supra).

Ook de gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) van de federale politie behandelt de beoordeling van de noodzaak, de doeltreffendheid en de evenredigheid (evenwicht van belangen).

6.3. Risico's voor rechten en vrijheden van betrokkenen

De data, houdende persoonsgegevens die toelaten om een persoon of een voertuig in tijd en plaats situeren, die geregistreerd wordt in de technische gegevensbank valt in handen van derden door:

- onrechtmatige toegang (hacking) tot de (technische) gegevensbank;
- onrechtmatig gebruik van data door politieambtenaren (afwenden van doel, inbreuken op het beroepsgeheim);
- onrechtmatige toegang tot de dataverbinding;
- correctheid van de data.

6.4. Maatregelen voor risicobeheersing

6.4.1. onrechtmatige toegang tot de gegevensbank

Wat het opslaan en toegang tot de camerabeelden betreft:

De beelden van de camera's worden opgeslagen op een server, de zogenaamde M-Cube. Deze servers zijn ondergebracht in het beveiligde datacentrum van het bedrijf Cipal Schaubroeck te Nazareth.

De politie heeft toegang tot deze beelden middels een beveiligde internetlijn. De data worden geëncrypteerd overgezonden. De aangewezen personeelsleden verifiëren de beelden en kijken na of de kentekenplaat overeenstemt met het voertuig. Vervolgens worden de overtreders geïdentificeerd en wordt een proces-verbaal opgesteld. Enkele een beperkt aantal personen van Cipal heeft toegang tot de serverroom. De toegang gebeurt enkel voor onderhoudswerken.

Wat het opstellen van de processen-verbaal betreft

Het raadplegen en gebruiken van de data en de beelden van de camera's is enkel mogelijk via een interface die is aangesloten op het beheerssysteem van de politie. De data behorende tot het beheerssysteem worden opgeslagen in het beveiligde, politionele datacenter, voor wat de processen-verbaal betreft. De data wordt vanaf captatie tot opslag voorzien van encryptie.

De interface en het beheerssysteem zijn verbonden door beveiligde HILDE-lijnen. De gebruiker dient in te loggen met een identificatie waarna een beveiligde toegang mogelijk wordt (cfr. toegangsrechten zijn bepaald volgens gebruikersprofielen).

De computers die deze toegang mogelijk maken staan in het politiehuis, i.c. een beveiligde locatie. De politiezone beschikt niet over een eigen server, evenmin een technische gegevensbank voor het gebruiken van de data van de vaste ANPR-camera's. Het is wel zo dat in het raam van trajectcontroles, de lijsten met overtreders worden opgeladen op een externe drager. Deze drager wordt gebruikt voor aanmaken van processen-verbaal verkeer. De toegang tot M Cube in het raam van gerechtelijke taken is voorbehouden aan politieambtenaren die door de korpschef zijn aangewezen. De beelden worden enkel gebruikt bij concrete aanwijzingen van een gepleegd delict. In voorkomend geval zullen de gegevens binnen een bepaald tijdsvenster worden bekeken. Bij positieve hit worden deze vaststellingen opgenomen in een proces-verbaal.

6.4.2. onrechtmatig gebruik van data door politieambtenaren

Slechts een beperkt aantal en door de korpschef nominatief aangeduide politieambtenaren zullen toegang krijgen tot de data en de beelden van de camera's. Deze politieambtenaren zullen vooraf een opleiding krijgen. Deze politieambtenaren hebben een discretieplicht en beroepsgeheim omtrent de persoonsgegevens die de beelden opleveren.

De korpschef duidt een politieofficier aan, verantwoordelijk voor het toezicht op en het gebruik van de gegevens die door de camera's worden gegenereerd. Deze officier waakt erover dat onbevoegde personen geen toegang hebben tot de camerabeelden en - data alsook de output van zoekopdrachten in de (technische) gegevensbank.

Wanneer de politieambtenaren de data raadplegen, dan wordt deze raadpleging gelogd door het systeem. Voor elke raadpleging dient de politieambtenaar een reden te hebben die voldoet aan de wettelijke criteria, opgenomen in de WPA. Deze reden wordt geregistreerd.

De politieambtenaren zullen bij hun opvraging zich beperken tot volgende criteria:

"Art. 25/6. De informatie en persoonsgegevens die verzameld worden door middel van camera's kunnen worden geregistreerd en bewaard voor een duur van niet meer dan twaalf maanden, te rekenen vanaf de registratie ervan, tenzij in een andere termijn voorzien wordt in afdeling 12 van dit hoofdstuk"

"Art. 25/7, §1. De toegang tot de in artikel 25/6 bedoelde persoonsgegevens en informatie wordt toegelaten gedurende een periode van een maand, te rekenen vanaf de registratie ervan, op voorwaarde dat het operationeel gemotiveerd is en dat het noodzakelijk is voor de uitoefening van een welbepaalde opdracht. Na de eerste bewaarmaand is de toegang tot die persoonsgegevens en informatie enkel voor doeleinden van gerechtelijke politie mogelijk mits een schriftelijke en met redenen omklede beslissing van de procureur des Konings. De toegang tot deze persoonsgegevens en informatie is beveiligd, alle toegangen worden dagelijks bijgewerkt en de concrete redenen van de bevestigingen worden geregistreerd. §2. De persoonsgegevens en informatie bedoeld in paragraaf 1 kunnen na anonimisering worden gebruikt voor didactische en pedagogische doeleinden in het kader van de opleiding van de leden van de politiediensten"

"Art. 25/8. Een register met alle gebruiken van camera's wordt bijgehouden bij de betrokken politiedienst en op een digitale wijze bewaard. De Koning bepaalt de inhoud van dit register, na advies van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens. Een nationaal register met de geolocalisatie van alle door de politiediensten gebruikte vaste camera's wordt door de federale politie bijgehouden en op digitale wijze bewaard. De in het eerste en tweede lid bedoelde registers worden, op verzoek, ter beschikking gesteld van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens, van het Controleorgaan op de politieke informatie, van de bestuurlijke en gerechtelijke politieoverheden, van de functionaris voor gegevensbescherming, en van de consulent voor de veiligheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer bedoeld in artikel 44/3, §1"

Deze politieambtenaren zullen de beelden en data enkel gebruiken voor het realiseren van de doelen, hiervoor vermeld onder punt 3.

De bewaartermijn van gegevens in de gegevensbank is maximaal één jaar, zoals bepaald door de WPA.

Met uitzondering van de verwerkingen die gebeuren via de toegang binnen de gebouwen van de PZ tot het beheerssysteem van de politie, houdt de politiezone geen digitaal register bij, zoals bepaald in art. 25/8 WPA, omdat alle gebruiken van de camera's worden gelogd in het nationale register dat door de federale politie ter beschikking wordt gesteld. De verwerkingen die door de daartoe toegelaten medewerkers van de PZ gebeuren binnen de gebouwen van de PZ zullen worden opgenomen in het centraal verwerkingsregister van de GPI.

De politiezone beschikt over een functionaris voor de gegevensbescherming en een veiligheidsconsulent die instaat voor de informatieveiligheid en de naleving van de verwerking van persoonsgegevens.

De politiezone neemt volgende maatregelen om het gebruik van de camera's aan het nodige toezicht te onderwerpen:

- Kennisgeving van de principiële toestemming door de gemeenteraad aan de procureur des Konings;
- Kennisgeving aan de toezichthoudende overheden, de functionaris voor de gegevensbescherming en de veiligheidsconsulent die instaat voor de informatieveiligheid en de bescherming voor de persoonlijke levenssfeer;
- Het plaatsen van de pictogrammen "privacy".

6.4.3. onrechtmatige toegang tot de camera's of de dataverbinding

De data die wordt verstuurd van de vaste camera en het beheerssysteem van de politie is voorzien van encryptie. De kasten die langs de verkeerswegen staan opgesteld en de dataverbinding verzekeren zijn beveiligd. Toegang tot deze kasten verloopt via sleutelbeheer.

6.4.4. correctheid van de data

Het beheerssysteem koppelt een uniek identificatienummer aan de registratie.

De correctheid van de data wordt gegarandeerd door het gebruik van rechtenprofielen en de loggen van gebruikersactiviteiten. Al dan niet bedoelde manipulaties van kan hierdoor worden gecontroleerd. Het beheerssysteem van de politie is voorzien van volgende vormen van kwaliteitscontrole: (1) dagelijkse checks op inhoud lijst; (2) dagelijks checks op correct uploaden, (3) verificatie van procedures van vatting ANG en SIS (Nota CG 2017/5048 dd 10-11-2017 punt 6); en (4) identificatie van veel voorkomende problemen en feedback naar de voor de seining verantwoordelijke eenheid.

7. Besluit en advies

De korpschef van de politiezone vraagt de principiële toestemming om de politiezone gebruik te laten maken van vaste camera's, onder de voorwaarden hiervoor vermeld.

Walter Vranckx
korpschef